Ч. 84 Субота 18 (30) цьвітня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

З Ради державної.

Зараз по відкритю вчерашного засіданя палати послів зарядив президент палати др. Фукс тайне засідане для наради над інтерпеляциями о сконфіскованих статнях кількох ґазет. На сім засіданю заявив міністер справедливости др. Рубер, що після оречення найв. Трибуналу, інтерпеляциї відчитані в палаті не можуть бути конфісковані. Міністер єсть також того погляду, додає однак, що богато послів надуживає права відчитуваня інтерпеляций. Право то має деякі прогалини, котрі бреба би виповнити в дорозі законодайній. Пос. Стояловский заявив ся против відчитуваня таких інтерпеляций, в котрих містять ся напади на віру або моральність. (Підчас промови пос. Стояловского робить ся крик і настає межи бесідником а соцыялістами остра перепалка). — Пос. Вольф домагав ся видрукованя в протоколах бесіди міністра а президент звернув увагу на то, що то противить ся реґулямінови. — Пос. Феркауф звертав увагу на то, що скоро більшість ухвалить відчитане інтерпеляций на тайнім засіданю, то обструкция віджиє знову, бо социялісти будуть на кождім засіданю вносити такі інтерпеляциї, щоби їх відчитувано на тайнім засіданю. — По промовах ще кількох бесідників поставив пос. Вольф внесене, щоби інкриміновані інтерпеляциї пос. Окуневского відчитанно і на явнім засіданю. Палата ухвалила се внесене Вольфа 127 голосами против 106. За сим внесенем голосувала і часть Молодочехів, против него Коло польске.

По сім настала перерва а відтак відбуло ся явне засідане, на котрім відчитано насамперед згадані інтерпеляциї, а відтак розпочала ся дебата над пильними внесенями і заявою правительства в справі язиковій.

Перший промавляв кн. Альойзий Ліхтенштайн (з християньско-социяльної партиї). Бесідник став насамперед доказувати, що внутрішну гармонїю народів в Австриї, змушених до взаїмности, основно збурено і настала криза, котра викликує злобну радість заграниці. Причина того не лежить анї в натурі краю, анї в натурі народів, але виключно в прикметі політичної системи, котрої держали ся від часу віденьского конґресу всї верховодячі в австрийскій політиці мужі державні. Они обмежали ся лиш на сповнюваню найконечнїйших і найблизших задач а то: на порядній скарбовости, здібности армії і честній адміністрациї. З тим було їм вигідно, але то єсть лиш робота щоденного зарібника. Для людий, котрі держать керму держави в своїх руках, треба чогось більше, а іменно мусять присвоювати собі кождочасні ідеї сьвітові, повертати їх на свої услуги. А то в Австриї з засади занедбувано. Наші мужі державні приймали холодно і нерадо ті ідеї та відкидали їх, як би гадали, що займати ся ними лежить поза границями їх овиду, як би то було пониженем їх достоіньства.

Ідеями сьвітовими нашого віку були насамперед справа конституцийна, відтак національна, а тепер социальна. Нашу конституцию надано нам по тяжкій поражці в поспіху і з тої зародової похибки виходять всї єї недостачі. Так само пішло нам зі справою національною. І так дійшли ми до абсурдум, що тепер коли в цілій Европі справа национальна здаєсь бути порішеною, у нас она щораз більше розгарає ся, і що ми під конець XIX столїтя, коли справа социяльна щораз сильнїйше домагає ся залагодженя, мусимо займати ся лиш дрібними справами национальними.

Бесіду свою закінчив кн. Ліхтенштайн серед загального порушеня в палаті заявою, що почуває ся до приналежности німецкої спільности інтересів. На тім закінчено засідане а слїдуюче назначено на нині.

Вісти політичні.

Вся праса обговорює заяву ґр. Туна і приписує їй велике значінє, але заразом і зазначує, що справа язикова ще не так борзо буде залагоджена.

Вчера відбуло ся засідане парламентарної комісиї правиці, на котрій обговорювано справу язикову і вибір комісиї для внесення о поставлене ґр. Бадені-го в стан обжалованя. — Клюб християньско-славяньский постановив взяти участь в виборі комісиї язикової, але що-до єї постійности не постановив нічого. Клюб той не хоче ніякого закона загального, або т. зв. рамкового, лиш жадає в першім ряді закона для оборони національних меншостий.

Здає ся, що в американьско-ішпаньскій війні настане скорійше темпо. Бюро Райтера доносить іменно з Вашінґтону, що головна команда табору в Чікамаґва дістала приказ вислати безпроволочно до побережного міста Тампа (в удільній державі Фльоріде) двох легких батерий артилерийских, котрі мають перейти на Кубу і там спільно з повстанцями рушити в похід на Гавану. Бомбардоване форту Матанцас на Кубі американьскими кораблями від-

25)

Мамин син.

(Повість з німецкого — Артура Цаппа.)

(Дальше).

Отто в найлїпшім настрою. Він сидить в компанті коло жінки і дитини. Бавить ся з сином, котрого держить па колїнах і оповідає жінці о авдиенциї, яку мав у міністра судівництва. За три місяці може числити на посаду. Аж тоді минає речинець виповідженя в банку.

Веселу розмову перебиває служниця.

— Пане асесоре, прийшов ваш брат — каже, входячи до компнати. — Хоче з вами поговорити у важній справі. Я завела єго до вашого кабінету.

— Добре — відповідає Отто і встає. Віддає сина матери і цілує єї в чоло.

— Я задержу Кароля на обід у нас — каже. — Добре?

По лици молодої жінки перебігає легка тїнь. Єї шурин не подобає ся їй. Она не може побороти в єго присутности чувства якогось неспокою, навіть страху. Але она піддає ся чоловікови.

— Добре, коли хочеш — відповідає.

Отто іде. Вже в сїнях чує кроки брата, як він нетерпеливо ходить по компнаті.

— Що єму, чого він хоче? — питає Отто. — Чи вкінци надумав ся прийняти мою поміч?

Кароль стоїть посеред компнати і дивить ся па входячого широко отвертими, кровію підбіглими очима. Волосє звисає єму в дикім неладі на чоло, єго груди підіймають ся від скорого віддиху.

Отто наполоханий.

— Що тобі? — питає з неспокоєм. — Чи яке нещастє стало ся? Заслаб може хто? Може мати?

Кароль, що в першій хвили на вид Оттона, що увійшов усьміхнений і нічого не причуваючи, стояв немов приголомшений, кидає ся тепер до брата, і не тямлячи себе, хапає єго за рамя. Єго очи дивлять ся на него, немов би хотїли єго знищити.

— Ти.... ти то зробив.... ти! — сичить він до него.

Отто більше здивований як перестрашений.

— Але чого ти хочеш від мене? — питає все ще не причуваючи нічого.

В блискучих очах Кароля видко ненависть, погорду, гнів.

— Звідки ти взяв тих чотири тисячі марок? — кричить до брата. — Чотири тисячі марок, якими ти четвертого цьвітня перед трема роками заплатив за твій вексель?

Мов громом ражений, з поблїдлим лицем, відскакує Отто назад. Він придержує ся крісла, що за ним стоїть. Відтак опускають єго сили і він паде на крісло. Він не може укрити своєї вини. То впало на него надто несподївано, за нагло.

Кароль стоїть над виновником. Хапає єго за оба рамена і трясе ним в злости з цілої сили.

— Нужденнику, мерзенний! — сичить до него. — Отже то ти був. Ти украв, ти.... а мене запхав до вязниці. Я мусїв судїти па лаві обжалованих за тобе.... ти нужденний лайдаку!

Отто пе боронить ся, не відзиває ся ні словом. Сидить як прибитий і дивить ся в землю.

Кароль пускає безборонного. Єго перший гнів проминув. Він притискає обі руки до очий. І єму крутить ся в голові, єго серце бє як молотом так сильно, що він чує єго удари. Він віддихає повною грудию. Здаєть ся єму, немов який великий тягар упав з него. Злодій відкритий, правдивий злодій! Він навіть не запирає ся. І тепер нїхто, нїхто не сьміє єго назвати тим іменем, нїхто не сьміє підозрівати єго о той поганий злочин. Він чистий, без змази і може знов поглянути свобідно кождому чоловікови в лице. Всїм, всїм їм може тепер доказати, що він невинний. Тепер вже не можуть они сумнївати ся о нїм. Тепер не потребує скривати ся, не потребує більше тремтїти при кождім новім знакомстві. Нїхто вже не буде бояти ся і уникати єго. Він більше вже не побачить холодного, ледового погляду підозрі-

було ся длятого, щоби не допустити там до заводженя нових укріплень. Американці збурили нові фортифікациї і розбили одну батерию. З Кей-Вест доносять, що американьский монітор „Террор" зловив іспаньский корабель „Гвідо", котрого вартість разом з набором обчисляють на 400.000 долярів. — Характеристичним для іспаньских відносин есть, що звістний проводир іспаньских републиканів, Кастеняр, дістав адресу з 20.000 підписами, в котрій висказано надію, що в Іспанії настане незадовго републіка.

Новинки.

Львів дня 29-го цьвітня 1898.

— **Відзначене.** Є. В. Цїсар удїлив официяльови при економатї ц. к. краєвої Дирекциї скарбу Войт. Маргашеви при нагоді его переходу на пенсию золотий хрест заслуги.

— **Перенесеня.** Ц. к. Дирекция почт і телеґрафів перенесла почтового управителя Ник. Максимовича зі Скали до Бережан.

— **П. Віцепрезидент краєвої Ради шкільної** др. Мих. Бобжиньский виїхав вчера на кілька днів зі Львова до Познаня.

— **В краєвій низшій школі рільничій в Ягольници**, що має на метї образоване передусїм синів селяньских на спосібних практичних господарів, розпочинає ся рік шкільний 1898/9 з днем 1 липня 1898. Хто хоче записати ся до тої школи має: 1) Найдальше до дня 31-го мая с. р. внести до дирекциї школи в Ягольници подане з долученем: а) метрики, доказуючої, що кандидат окінчив 16 рік житя; б) шкільного сьвідоцтва з окінченя народної школи з добрим поступом і сьвідоцтва доповняючої науки. в) сьвідоцтва моральности і дотеперішного занятя, виставленого урядом приходским і громадскою зверхностию, та доказ, що родичі мають ґрунт; г) сьвідоцтва здоровля, виставленого лїкарем. 2) В означенім дирекциєю дни піддати ся вступному іспитови, з котрого осудить управитель школи, чи кандидат достаточно розвинений і чи має потрібне елементарне образоване, щоби міг користати з науки удїлюваної в рільничій школї. — Сини селян, що мають власне ґрунтове господарство, будуть приняті перед иншими кандидатами і одержать без огляду на їх маєткові відносини безплатне удержане (мешкане, постіль, пране і харч), та одїж коштом краєвого фонду. Однако кождий вступаючий до заведеня має заосмотрити ся в достаточне біле і 7 зр. на юхтові чоботи. Близших вказівок удїлить на жадане Дирекция краєвої низшої школи рільничої в Ягольници.

— **Платня професорів духовних семинарий.** Правительственний проект в справі платнї професорів епархіяльних духовних семинарий признає професорам маючим системізовані посади по 1400 зр. річної платнї. Крім того професори семинарий в Перемишли і в Тарнові мають побирати активальні додатки по 250 зр., а коли мають мешкане то по 150 зр. По упливі першого і другого пятилїтя дістануть підвисшене по 200 зр. річно, а по упливі кождого слїдуючого пятилїтя по 300 зр. річно.

— **Вигода при плаченю податків.** Після міністеріяльного розпорядженя можна почавши від 1898 р. платити всї належитости до уряду податкового (з виїмкою належитостий митових) через почтову касу ощадности. В тій цїли має кождий уряд почтовий карти т. зв. „посьвідченя заплати", котрі буде за оплатою 5 кр. видавати податникам. Карта поділена на три передїлки, з котрих дві перші мусить виповнити податник. В першій передїлцї треба виписати квоту, яку платить ся, числами і словами, а крім того назву уряду податкового, котрому посилає ся гроші; в другій передїлцї вписує ся квоту вже лиш цифрами, вписує ся імя і назвище податника, его занятє, місце побуту і мешканя та податковий уряд, для котрого призначена заплата. На відворотній стороні тої другої передїлки мусить точно виписати ся, що то за оплата, т. є. чи то податок і який податок, чи належитість від перенесеня спадщини, чи від купна, чи и. пр. кара стемплева, а побіч того мусить ся навести дату і число наказу або візваня платничого і взагалї урядового документу, на основі котрого платить ся належитість. Дальша манїпуляция з картою належить вже до урядів. При плаченю перша передїлка відтинає ся і з потверджене заплати звертає ся почтовим урядом податникови.

— **Дирекция коломийскої ґімназиї** закупила 5 моргів огорода від Ів. Цїсельского за 3000 зр. і устроїть там огород для ґімназияльної молодежи. То похвальна річ, що молодїж буде мати де забавити ся під надзором учителів.

— **Руско-народний театр** перебуває тепер в Теребовли, де дав ві второк дня 26-го цьвітня перше представлене. Виставлено драму Старицкого „Не ходи Грицю". Вистава була дуже удачна, але на жаль публики явило ся дуже мало.

— **Головний виділ „Просьвіти"** звертає увагу своїх читалень, щоби они як найскорше вносили подання до Виділу краєвого о безпроцентові позички, з призначеного Соймом фонду, заки він це вичерпає ся.

— **Знов зелїзничий злодїй.** З Красного доносять: Дня 18 марта вертала жидівка Лепперер зелїзницею до Золочева з Бродів полудневим поїздом. Коли поїзд ставав в Ожидові, перетиснув ся коло неї молодий жидик, що їхав тим самим поїздом і зараз в Ожидові щез, а Лепперер побачила, що пропав їй годинник з ланцушком. Повідомлений о тім в Краснім жандарм п. Пясецкий удав ся зараз до Ожидова і там віднайшов злодїя в особі 17-лїтного Хаіма Галїчера. Той Галїчер звістний з своїх крадежий і сидїв вже в Золочеві вісїм місяцїв за крадїж.

Телеґрами.

Мадрид 29 цьвітня. Ґен. Бляпко доносить з Куби телеґрафічно, що американьска ескадра не змінила свого становища.

Льондон 29 цьвітня. Бальфур подав до відомости в палатї послів, що адмірали на Кретї домагають ся скріпленя европейской залоги і відкликаня з острова турецкого войска. Держави розважують тепер сю справу.

Константинополь 29 цьвітня. В Геджас настав голод. Султан розпорядив підписку на збіже і сам підписав 1500 фунтів турецких.

Естон (Easton в Пенсильванії) 29 цьвітня. Три маґазини, в котрих правительство нагромадило материял вибуховий, вилетїли у воздух, при чім двох людий згинуло, кількох єсть покалїчених, а кількох щезло без слїду. Припускають, що виповниками вибуху суть іспаньскі шпигуни.

Переписка зі всїми і для всїх.

Громада Олієва Королівка: 1) Повість „Остров з закопаними скарбами" пришлемо Вам оправлену в окрему книжку, але коли — того поки що не можемо сказати. Саме тепер приготовили ми тепер фейлєтони з сеї повісти як і з других, котрі ми й иншим обіцяли до оправи, а скоро будуть оправлені, вишлемо. — 2) До політурованя, хоч то річ впрочім дуже проста, треба все-таки мати якусь практику. Насамперед треба уміти дерево добре вигладити, відтак як коли, треба уміти его поґрунтувати, дальше треба знати як робить ся політура а наконець і треба уміти політурувати, значить ся, знати спосіб до того. Того всего не можемо Вас научити, бо хоч знаємо як що робить ся, то все-таки ми самі нїколи не політурували і з власної практики не можемо Вам радити. Відтак єсть множество всїляких політур, а ті

ня і погорди. Перед всїми, перед цїлим сьвітом стоїть він чистий: перед вітцем, перед матерію, перед Єленою. А хто знає, чи й она в глубинї душі не підозрівала его також? Страшно, страшно! А его син, его одинока дитина! Небезпечність, що й в вражливій дитячій души могло колись прокинути ся підозріне против вітця, та страшна небезпечність на все минула. Ще в сам час видала ся его цїлковита невинність ясно і певно. Его син буде его любити, его син буде его поважати, его син буде его шанувати все... все! О яке щастє, яке безмежне щастє!

Глухий, зойкливий голос, що пронїс ся по комнатї, збудив его з радістного заголомшеня. Поглянув довкола себе блудними очима. Де він? Чому не біжить до жінки і сина? Его погляд задержує ся на Оттонї. В одній хвили викривлює ся его лице, а чувство щастя, що перед хвилею переймало его, зміняє ся на гнїв і ненависть.

— Тьфу! — кричить і знов прискакує до Оттона. — Тьфу! Як то погано, нужденно! Передомною удавав співчутє і любов, а допустив аби я сидїв у вязници за то, що ти сам зробив. Ти кинув нас на встид і ганьбу, мене і Єлену. Цїлими тижднями не мала она спокійного сну, а цїлі днї і ночи переплакала в журбі і тревозї. А ти... ти потребував сказати лиш одно слово. Але ти мовчав, трусливий, безличний чоловіче! Ти умисне мовчав і приглядав ся спокійно, як менї зробили процес як простому злодїєви. Ти тїшив ся, що я був підозріний, бо ти там був безпечний... ти... ти...

Він не находить слів, аби виявити ту ненависть, страшну погорду, яка пробиває ся з кождого его руху, з кождого погляду. В надмірі обуреня він спльовує на землю перед Оттона. Відтак хапає з крісла капелюх і вибігає. На улици жене як вітер, так що люди стають здивовані і оглядають ся. Піт заливає єму очи. По дорозї вскакує до повоза, він позваляє собі на той незвичайний у него видаток і безнастанно накликує візника до поспіху. Три роки, цїлі три роки лежить на нїм підозріне крадежи. Не диво, що він аж трясе ся від нетерпеливости, аби чим скорше стояти чистим, насамперед перед Єленою, своєю улюбленою жінкою.

Від скорого бігу бє ся его серце ще сильнїйше як перше. Мимохіть хапає ся за лївий бік, немов би хотів здержати то скоре битє. Его нападає нараз страх. А як би він дістав удару серця і погиб? Тодї мусїв би свою тайну взяти з собою до гробу. Отто мовчав би як і доси і уходив би за чесного чоловіка, а его імя було би все назначене!

В страшнім зворушеню приїздить вкінци до дому. На щастє застає Єлену саму в комнатї. Він кидає ся до неї з розпростертими раменами.

— Єлено! — кричить і не може пї слова більше промовити. Его лице дрожить від глубокого душевного зворушеня, очи заходять сльозами і голосно розплакавши пада він перед Єленою на колїна. Притискає лице до жінчиної одежи і плаче як дитина.

— Єлено! — відзиває ся знов і підносить до неї очи. — Я певний, аж тепер можу доказати, що я невинний. Видало ся. То був Отто.... Отто!

Она лиш неясно розуміє его і хотїла би знати всьо близше. Але вижидає терпеливо, аж він на стілько успокоїв ся, що зміг їй вкінци оповісти що і як стало ся.

Кароль знов зірвав ся на ноги. Его зворушенє не дає єму устояти на місци, він бігає по комнатї, деколи пристає, притискає руку до чола і дивить ся сияючим поглядом на жінку та віддихає повною грудию.

— О Єлено, Єлено!

Вкінци успокоїв ся і почав на ново оповідати всьо від початку. Але заки ще почав оповідане, скрикує радістно:

— О Боже, що я це того дожив. Ти не знаєш, Єлено, що зі мною дїє ся! Слава Богу, слава Богу!

І Єлена тїшить ся та кидає ся єму, то сьміючись то плачучи, на груди. Яку хвилю держать ся в обіймах, глядять собі з радостию в очи і цїлують ся в тім блаженнім пересьвідченю, що їх стрітило велике, несподіване щастє, найбільше яке могло їх стрітити.

Вкінци сїдають побіч себе і держать ся за руки як пара молодих суджених, обговорюють трохи спокійнїйше, що їм тепер робити.

Проймаючий голос дзвінка перебиває їх розмову. Єлена виходить, аби отворити. Перед нею стоїть мати, а за матерію — Єлену немов би ткнула електрична іскра — бачить свого шурина Оттона.

годі нам тут вичисляти. Найзвичайнійша столярска політура єсть така: купує ся шеляку; сандараку і міцного спіритусу та робить ся з того політуру. Бере ся на вагу н. пр. 8 ґрамів (або 8 дека) шеляку, 1 ґр. (1 дека) сандараку і розпускає ся в 40 ґр. (40 дека) спіритусу. Скоро шеляк і сандарак вже розпустять ся, наливає ся трохи тої мішанини на вовнянний платок звинений так грубо, щоби було добре єго взяти в руку і розтирає ся політуру по дереві в колесо раз коло разу. Платок в тім місци, котрим тре ся по дереві, повинен бути гладко зложений. Також треба мати вправу в тім, щоби політуру рівномірно накладати на дереві та щоби не робити смуг. Инша політура, котру легко можна зробити, єсть: Віск карнауба (живиця з пальми карнауба) топить ся і додає ся до него по трохи терпентинового олію. Коли та мішанина застигне, то віск, що правда, відділює ся по трохи від терпентини, але все-таки він досить мягкий, що можна єго, заколотивши добре мішанину у фляшці, розтирати по дереві. Ту політуру треба дуже тоненько розтирати а відтак ще легенько витерти на сухо вовнянним платком. Та політура єсть тревала і можна єї легко зробити. Риси в ній через потиране можна усунути, а вода і спіритус їй не шкодять. Суть також політури, котрим можна надавати всілякої краски н. пр. аніліновими красками. — **К. К. учит. Позд.**: Просьбу до Єго Вел. Цісаря треба подавати до цісарскої канцеляриї. Найліпше було би як би просьбу виготовив адвокат. Просьба така, скоро она годить ся до того, буде зовсім певно доручена Монарсї. Але ось що треба знати: Не треба думати, що монарх в конституцийній державі може безусловно все зробити, що лиш схоче. Так звичайно думають наші темні селяни, а відтак коли їх просьба буває неувзгляднена, гадають, що просьби їх хтось умисно нїби з якоїсь злої волї не доручив Монарсї. Мусите то мати на увазї, що монарх в конституцийній державі не може ставити ся в суперечність з конституциєю і, так сказати би, накидати своєї волї там, де признав раз право самоуправи або автономиї. Ви, яко учитель єсте урядником автономічним, для котрого найвисшою властию єсть остаточно сойм. Коли-ж сойм три рази відкинув Вашу просьбу, то Монарх не може своїм рішенєм змінити рішеня сойму, бо се значило би нарушенє конституциї; а годі знов, щоби монарх специяльно у Вашій справі просив послів, щоби они залагодили Вашу справу після Вашого бажаня. З сеї причини Ваша просьба перший раз не могла бути предложена Монарсї а в т.м не змінить нїчого й нагода ювилею цїсарского. Мимо того можете внести просьбу, але не о почислене лїт до служби, лиш о то, щоби Монарх був ласкав припоручити Вашу просьбу о почислене лїт до служби соймови до увзгляднення, розуміє ся, коли не заходять такі обставини, задля котрих і того Монарх не міг би зробити. Чи що тим способом вдієте, не можемо сказати. — **Й. К. в Н.**: 1) У Вашім случаю трудна рада; ми дійстно не знаємо способу, як би виховати і виобразувати відповідно шестеро дїтий, маючи 450 зр. сталого доходу. То однакож позволимо собі сказати насамперед що-до сина: Нехай не запускає ся у великі науки, хоч би, як то Вашим паміром, лиш в семинариї учительскій. Міродайною в образованю дїтий повинна бути в нинїшних часах практична сторона житя, а та наказує, щоби виховане і образоване дїтий повести так, аби они як найскорше зарабляли самі на себе і добивали ся кусника хлїба. Ми би длятого радили способити сина до стану купецкого, а не учительского. Почисліть лїта: син мусить мати що найменше дві кляси ґімназияльні, щоби був принятий до уч. семинариї, а там мусить учити ся ще чотири роки; матура, іспит кваліфікацийний а остаточно з того всего посада з платнею — ви самі знаєте з якою. В тім самім часї може син вчучити ся і на купця; але підчас коли Ви єго мусите в першім случаю удержувати через повних шість лїт, в другім случаю, він що найменше через два роки вже вповнї буде сам на себе зарабляти, отже для Вас буде лекше і Ви будете могли подбати більше про доньки. По скінченю науки купецтва син дістане більшу платню, як в перших початках учительства, а відтак і отвирає ся єму широке поле до заробкованя. Лиш до стану купецкого треба хлопця вже за здалеґідь приготовляти і заохочувати, часто з ним о тім говорити, будити в нїм сьмілість і рухливість, зручність і оглядність, а пізнїйше і теоретично приготовляти єго дома до того (рахунки і рахунковість купецка, красне письмо і стилїстика, наука о товарах). А поки що старайте ся єго до наук ґімназияльних примістити де в якій бурсї (може Тернопіль або Коломия); де можнаби остаточно оплачувати натураліями, що може лекше би Вам прийшло. Труднїйше дїло з доньками. Може бодай одну удалось би примістити в інституті СС. Василянок у Львові, а в тім дїлї добре би було удати ся до Є. Емин. Кардинала, але поки що то ще завчасно нехай ще учить ся дома. Та й дївчата старайте ся повести практично: нехай пізнїйше учать ся н. пр. кравецтва і модиярства. Нехайби одна з них вивчила ся н. пр. на учительку; друга могла би з часом помагати братови в купецтві, а дві прочі могли би спільно займати ся кравецтвом. Остаточно могли би всї бути разом і до спілки взаїмно собі помагати. Виріб краваток н. пр. міг би становити спільний інтерес. — Се все, що правда, на дальшу будучність, але може оно причинить ся до вишуканя способу і на близшу. — 2) Яка цїль доходження стану родинного сталих учителїв народних не знаємо; здогадуємо ся лиш, що могло розходити ся о управильнене пенсиї. — **Ученик 5 кл. з Сянока**: Условія принятя до колеґії в Римі такі: Вік від 15 року, скінчена IV. (матуристи мають першеньство). Подане треба вносити до митроп. консисториї у Львові а до него долучити: метрику, сьвідоцтво шкільне, сьвідоцтво убожества, сьвідоцтво моральности, виставлене парохом а потверджене деканом; сьвідоцтво здоровля від лїкаря. Коли кандидат має звиш 20 лїт, треба предложити сьвідоцтво, що єсть увільнений від войска, або що сповнив свій обовязок служби войскової. Поданя вносить ся тогди, коли буде розписаний речинець на опорожнені в колеґії місця. — **Турч. в Новос.**: Не витягнений. — (Дальші відповіди пізнїйше).

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора **Кирила Кахникевича**, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

Мати кидає на неї скорий, наполоханий погляд.

— Він дома? — шепче.

Єлена притакує головою і пускає їх попри себе. В компатї підходить мати поволи до Кароля, між тим як Отто стає коло дверий з лицем спущеним до землї, з капелюхом в руцї, як бідний жебрак. Єлена, що входить послїдна до комнати, запирає за собою двері. Кароль здригає ся побачивши брата.

Панї Кестерова приступила непевним, утомленим кроком до свого старшого сина. Ще нїколи не було єї лице таке поморщене, таке зажурене як нинї.

— Отто все мені сказав — починає слабим голосом. — Він зробив то тодї зі страху перед вітцем. Він не знав що з собою дїяти. То було перед самим асесорским іспитом. Він не мав иншого виходу, не міг собі порадити і з розпуки допустив ся того злочину. Він страшно терпів за то, страшно!

Кароль гірко, різко засьміяв ся.

— Він терпів — крикнув люто — він? Що він терпів? Він що ходив собі свобідно, котрого нїхто не підозрівав, котрий був для всїх честним, порядним чоловіком, котрого всї жалували, що має такого брата, як я, що сидів у вязници і на котрого показувано пальцями, котрому ще й нинї нїхто не вірить!... Він терпів, кажете?

Він з гнївом дивить ся на матїр. Стара женщина кладе свою тремтячу руку на рамя розяреного сина і благаючо дивить ся на него.

— Ти був невинний — відповідає — ти мав чисту совість і знав, що тобі нїчого не може стати ся і що твоя невинність виявить ся. Але він з тим тягаром на души не мав спокійної хвилї. Заєдно тремтів, аби єго не відкрили. Ти не знаєш, що він витерпів, як єго мучила совість. А як підозрінє упало на тебе, він видержав несколько муки і....

— І позволив, аби я кілька тижднів сидів в арештї — перебиває Кароль з гірким глумом. І він нї пальцем не кинув, коли побачив, що підозрінє все ще лежить на менї, хоч я вже давно був увільнений. Він спокійно дивив ся, як мене все ще уважали злодієм, навіть мій рідний отець, а він не зробив нїчого, аби здоймити з мене то підозрінє, що затруїло менї житє. Нї одної щасливої хвилї не мав я від тодї і трохи на смерть не загриз ся. Від трех лїт ходжу як виклятий, не сьмію нїкому в очи подивити ся. І вкінци вже менї самому здавало ся, що я виновник, що я злодїй. А він тимчасом жив в розкошах, ви всї шанували єго, а на мене дивили ся з гори. І він не мав милосердія надо мною, нїчого не зробив, аби зняти ганьбу з мене і з моєї родини. Того я єму не забуду, хочбим і сто лїт жив.... не забуду єму доки житя мого.

(Дальше буде).

Господарство, промисл і торговля.

Торг збіжевий.

Львів дня 28-го цьвітня: Пшениця 12·75 до 13·50 зр.; жито 8·— до 9·—; ячмінь броварний 7·50 до 8·—; ячмінь пашний —·— до —·— овес 8·10 до 8·50; ріпак 11·— до 12·—; горох 8·— до 10·—; вика 6·— до 6·50; насїнє льняне —·— до —·—; сїмя конопельне —·— до —·—; біб —·— до —·—; бобик 6.50 до 7·20; гречка 8·— до 8·50; конюшина червона галицка 40·— до 48·—; шведска —·— до —·—; біла —·— до —·—; тимотка 16·— до 22·— ганиж —·— до —·—; кукуруза стара 6·— до 6·80; нова —·— до —·—; хміль —·— до —·—.

— Заряд краєвого варстату для виробу забавок в Яворові посїдає значну скількість на складі виробів для селян яко ложки, веретена, валки до тїста, цїв для ткачів, решета, рогіжки, маґільницї, опалки, кобелї, кошики, соломянки, забавки для дїтий і т. н. по дуже низких цїнах. При більшім замовленю опускає ся рабат.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий**.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.